3me Année, N° 34. Juin 1905.	3a Jaro, 34a Numero. Junio 1905.	3e Jaar, Nr 34. Juni 1905.

GAZETO ESPERANTISTA ELIRANTA ĈIUMONATE EN BELGUJO.

JOURNAL ESPÉRANTISTE BELGE MENSUEL. | BELGISCH ESPERANTISCH MAANDSCHRIFT.

Aliĝinta al la Unuigo de la Perioda Belga Gazetaro

Affilié à l'Union de la Presse Périodique Belge. | **Aangesloten bij het Verbond der Periodieke Belgische Drukpers.**

PRIX DE L'ABONNEMENT ANNUEL:	KOSTO DE LA JARA ABONO:	JAARLIJKSCHE INSCHRIJVINGSPRIJS:
2.50 fr. pour la Belgique;	2.50 fr. en Belgujo;	2.50 fr. voor België;
3.00 fr. pour l'étranger.	3.00 fr. en eksterbelgaj landoj.	3.00 fr. voor den vreemde.
5.00 fr. (minimum): abonnement de protecteur.	5.00 fr. (almenaŭ): protektanta abonanto.	5.00 fr. (ten minste): inschrijving als beschermer.
Un numéro: 0,25 fr.	**Unu numero: 0,25 fr.**	**Het nummer: 0,25 fr.**

La personoj, kiuj sendos al ni almenaŭ sumon da kvin frankoj, estos enskribitaj kiel protektantaj abonantoj kaj ilia nomo estos presita en ia proksima numero.
Nia ĵurnala jaro komenciĝas la 15an de Septembro. Se oni abonas post tiu-ĉi dato, oni ricevas la jam elirintajn numerojn.

Les personnes qui nous enverront au moins la somme de cinq francs seront inscrites comme abonnés protecteurs et leur nom paraîtra dans un prochain numéro.
L'année de notre Journal commence le 15 Septembre. Si l'on s'abonne après cette date, on reçoit les numéros déjà parus.

De personen die ons ten minste de som van vijf franken toezenden zullen opgeteekend worden als inschrijvers-beschermers en hun naam zal in een aanstaande nummer gedrukt worden.
De jaargang van ons Blad begint met 15n September. Indien men zich na dien datum laat inschrijven, ontvangt men de reeds verschenen nummers.

ENHAVO.

SOMMAIRE.

INHOUD.

A.-J. WITTERYCK-DELPLACE,

IMPRIMEUR-ÉDITEUR
BRUGES, NOUVELLE PROMENADE, 4.

DRUKKER-UITGEVER
BRUGGE, NIEUWE WANDELING, 4.

PRINCIPAUX JOURNAUX ESPÉRANTISTES RÉGULIERS.

Bijzonderste regelmatige esperantische dagbladen.

Lingvo Internacia, gazette bi-mensuelle (*tweemaandelijksch blad*), abonnement sans supplément, 5.00 fr. par an (*inschrijving zonder bijvoegsel, 5.00 fr. 's jaars*); abonnement avec supplément littéraire, 7.50 fr. par an (*inschrijving met letterkundig bijvoegsel, 7.50 fr. 's jaars*). Presa Esperantista Societo 33, rue Lacépède, Paris Vème.

L'Espérantiste, revue officielle de la Société française pour la propagation de l'Esperanto, 20 pages (format 15 × 20) de texte Esperanto-Français, 8 pages de couverture, correspondance internationale en Esperanto gratuite pour les abonnés. 3.50 fr. par an (*3.50 fr. 's jaars*) 4 00 francs avec inscription à la Société (*4.00 fr. met aanneming in de Maatschappij*.) Administration de l'Espérantiste à Louviers (Eure) France.

La Svisa Espero, fr. 2.50 par an (*2.50 fr. 's jaars*) M[r] Th. Renard, 6, rue du Vieux Collège, Genève, Suisse.

Antaŭen Esperantistoj! 0,150 Livroj = fr. 3,00 par an (*3,00 fr. 's jaars*) Mr Ant. Alvarado, str. Lartiga n° 106[a] Lima, Pérou.

The Esperantist, fr. 4.00 par an (*4.00 fr. 's jaars*), Mr H. Bolingbroke Mudie, 41, Outer Temple, W. C London, England & M. Seynaeve, Heule lez Courtrai. Un numero : 40 C[mes].

La Juna Esperantisto, 2.00 fr. par an (*2.00 fr. 's jaars*). M[r] H. Hodler, 9 avenue des Vollandes, Genève, Suisse.

Internacia Scienca Revuo, fr. 7.00 par an (*7.00 fr. 's jaars*), Hachette & Cie, 79, B[d] S[t] Germain, Paris.

La Meksika Lumturo, fr. 3,00 par an (*3,00 fr. 's jaars*), D[ro] A. Vargas, Santa Rosa Necoxtla (Ver.) Mexique.

Esperanta ligilo (por blinduloj), 3.00 fr. pour 1905 (*3.00 fr. voor 1905*), M[r] Th. Cart, 12, rue Soufflot, Paris.

La Suno Hispana fr. 3.00 par an (*3.00 fr. 's jaars*). M. Augusto Jimenez Loira, Carniceros, 3 Valencia, Espagne.

Germana Esperantisto fr. 4.00 par an (*4.00 fr. 's jaars*). Möller & Borel, Prinzenstrasse, 95, Berlin. Allemagne.

The British Esperantist, fr. 2.00 par an (*2.00 fr. 's jaars*). Mr H. Cleeg, 13, Arundelstreet, Strand. London.

La Alĝera Stelo, fr. 3.00 par an (*3.00 fr. 's jaars*). Mr Louis Landes, 57, rue d'Isly, Alger.

Esperanto, fr. 8.00 par an (*8.00 fr. 's jaars*) bimensuel, en Russe et Esperanto (*tweemaandelijksch, in Russisch en Esperanto*). D[ro] Ostrovski, à Jalta (Russie).

N. B. — Quelques autres journaux paraissent plus ou moins régulièrement. (*Eenige andere dagbladen verschijnen min of meer regelmatig*).

Esperantistaj grupoj en Belgujo.

Poliglota Klubo en Bruselo, Esperantista Sekcio. Sidejo : Hôtel Ravenstein, rue Ravenstein, 3. Sekretario S[ro] L. Blanjean.

Antverpena grupo Esperantista. A. G. E. Sidejo : Taverne Royale, Place Verte, 39. Prezidanto : S[ro] Ray. van Melckebeke; Sekretarioj, L. Jamin kaj F. Dupont.
Kunvenoj la 2[an] kaj 4[an] sabatojn de ĉiu monato, je la 9[a] horo, vespere.

Esperantista Katolik-Universitata Grupo E. K. G. Sidejo : Loveno. Sekretario : P. Mattelaer, 3, place de l'Université, Louvain.

Esperantista Lovena Grupo. Sidejo : Taverne St Jean. Café Monico, rue de Diest. (Louvain, Leuven). Prezidanto S[ro] Edm. Vandieren. Sekretario S[ro] Eŭg. Mathys, filo, Aŭgustanstrato, 5[a].
Virina Sekcio : Sekretariino, Fr[ino] Cl. Nythals.

Esperantista Studenta Grupo. Sidejo : Hôtel des Notaires, rue des Boutiques, Gento (Gand, Gent). Prezidanto : D[ro] M. Seynaeve, sekretario : S[ro] R. de Bie, 128, chaussée de Courtrai, Gand.

Bruĝa Esperantista Grupo. Sidejo : Bruĝo (Bruges, Brugge). Prezidanto : S[ro] A. J. Witteryck, sekretario : S[ro] Lekeu, 49 rue Wallonne.

Esperantista Grupo en Lieĝo. Sidejo : Café du Petit Trianon, b[d] de la Sauvenière, apud la Reĝa Teatro, kunvenoj ĉiulunde kaj ĉiuvendrede je la 8[a] haro. Prezidanto : S[ro] de Troyer, Sekretario : G. Sloutzky, 48, rue des Prébendiers, Liége.

Esperantista Grupo en Meĥleno. Prezidanto S[ro] L. Van Peteghem ; Sekretario : L. Van Elst, rue Notre Dame, Malines (Mechelen).

Esperantista grupo en Andenno. Prezidanto : Doktoro Mélin, Sekretario S[ro] Rambeaux, Andenne.

3me Année, N° 34. Juin 1905. | 3a Jaro, 34a Numero. Junio 1905. | 3e Jaar, Nr 34. Juni 1905.

GAZETO ESPERANTISTA ELIRANTA ĈIUMONATE EN BELGUJO.

JOURNAL ESPÉRANTISTE BELGE MENSUEL.		BELGISCH ESPERANTISCH MAANDSCHRIFT.
PRIX DE L'ABONNEMENT ANNUEL :	KOSTO DE LA JARA ABONO :	JAARLIJKSCHE INSCHRIJVINGSPRIJS :
2.50 fr. pour la Belgique ; 3.00 fr. pour l'étranger. 5.00 fr. (minimum) : abonnement de protecteur.	2.50 fr. en Belgujo ; 3.00 fr. en eksterbelgaj landoj. 5.00 fr. (almenaŭ) : protektanta abonanto.	2.50 fr. voor België ; 3.00 fr. voor den vreemde. 5.00 fr. (ten minste) : inschrijving als beschermer.
Un numéro : 0.25 fr.	Unu numero : 0.25 fr.	Het nummer : 0.25 fr.

Ĉefredaktoro — Rédacteur en chef — Hoofdopsteller : Jos. JAMIN, 78, rue de la Longue Haie, Bruxelles.
Cenzuristo — Censeur — Keurder : Lucien BLANJEAN, 83, rue du Collège, Ixelles-Bruxelles.
Abonoj — Abonnements — Inschrijvingen : L. VANDERSLEYEN, 31, rue des Patriotes, Bruxelles.
Presisto — Imprimeur — Drukker : A.-J. WITTERYCK-DELPLACE, 4, Nouvelle Promenade, Bruges.

Kongreso en Boulogne-sur-Mer.

La kongresanoj kiuj deziras de nun lui ĉambrojn devas sin turni al Fraŭlino Pannevin, 73, rue des Vieillards, aŭ al Sro Brunet, 5, rue du Bras d'or, Boulogne-sur-Mer. Oni devas tuj sendi, kun la mendo, almenaŭ tri frankojn po ĉiu tago kaj la datojn de alveno kaj foriro.

Ĉiuj kongresaj kunvenoj okazos en la Urba Granda Teatro, kie estos ankoraŭ organizataj Esperanta ekspozicio kaj oficejo pri sciigoj.

La partoprenantoj kiuj sendos 3 frankojn, kiel simpla aliĝo, ricevos karton ; tiuj, kiuj sendos 5 frankojn, ricevos kun la karto, detalajn programojn, ilustritan gvidlibron de Boulogne kun planoj kaj cetere.

Je la fino de Marto, la monofero malfermita de la Meksika Societo por propagandi Esperanton atingis, sumon da 515, 81 frankoj. Tiun sumon niaj Meksikaj samideanoj rikoltis por subteno de la Kongreso. Pri aliaj monoferoj, ni nenion aŭdis.

Originala festo okazos dum la kongreso : multaj fremduloj alvenos kun naciaj aŭ regionaj vestajoj kaj oni organizos balon kiu certe estos tre kurioza kaj povos ricevi grandan sukceson.

Kelkaj koncertoj kaj eble teatraj ludoj estas de nun deciditaj. Ĉiu, kiu povas kanti, deklami aŭ ludi muzikilon, bonvolu sin turni al Sro Paul Boulet, 49, Str. Louis-Duflos en Boulogne-sur-Mer.

Ekskurso en Anglaj kaj Franca havenoj Folkestone, Dover, Deal kaj Calais estos organizata de Vojaĝa Societo per speciala vaporŝipo la 10an de Aŭgusto. La ekskurso daŭros 2 tagojn, sed por tuj lui ŝipon oni devas ricevi, kiel eble plej rapide, certajn aliĝojn. Sin turni al la sekretario de la Grupo.

Multajn proponojn ni jam ricevis pri prezentotaj projektoj. Dro L. Zamenhof skribis al Sro Michaux prezidanto de la Grupo longan leteron kun detalan programan de organizado de Centra Komitato.

La Esperantista grupo de Parizo prezentos projekton pri Tutmonda ligo Esperantista kun Internacia Centra Komitato kaj oficiala organo. La jurnalo « Lingvo Internacia » enhavas tiun projekton (15 aprilo).

« L'Espérantiste » enhavas detale projekton pri Centra Komitato kiu havos nur lingvan rolon. Tiun

projekton alprenis unuvoĉe ĉiuj membroj de la Komitato de la Franca Societo por propagando.

« Tra la Mondo » estas nomo de nova Esperantista revuo, ilustrita, kies unua numero aperos okaze de la Kongreso. La junan revuon direktos Sro Auguste Montrosier.

Sroj Ch. Lambert kaj P. Berthelot intencas fondi grandan propagandan ĵurnalon, parte en Esperanto, parte en lingvo Franca. La formato estos $0^{m}50 \times 0^{m}65$ kaj la titolo : Esperanto. Bela projekto, sed ĉu ĝi estas necesa kaj oportuna ?

Sinjoro Romano Frekel, el Jenisejsk, Siberujo, proponas fondon de « La Mondo Esperanta » granda ĉiusemajna literatura kaj scienca ilustrita revuo kun monata aldono ! La abonkosto estas nur 24 frankoj kaj li antaŭvidas ĉirkaŭ 100.000 abonantojn ! Ni citas tiun projekton, kiel unu el la plej utopiaj inter ĉiuj, kiujn ni ricevis.

La urbanoj de Boulogne-sur-Mer sin preparadas por frate ricevi la fremdajn kongresanojn. La kursoj okazas preskaŭ ĉiutage kaj pli ol 600 lernantoj estas direktitaj de kvar profesoroj.

Baldaŭ Sro Moch eldonos novan gazeton « Espero pacifista » kiu estos organo de la grupo de la Esperantistoj aliĝantaj al la Kongreso par Paco.

Doktoro L. Zamenhof intencas eldoni, kelkajn semajnojn antaŭ la Kongreso, novan libron kiu klarigos multajn punktojn de gramatiko. Titolo de tiu libro, senpacience atendita : Fundamento de Esperanto.

Multajn aliĝojn jam ricevis la prezidanto de la grupo de Boulogne. 172 grupoj kaj societoj Esperantaj estas sendintaj promeson de reprezentontoj. Oni kalkulas ke ĉirkaŭ tri miloj da Esperantistoj alestos al la Kongreso.

Oni esperas ke la ĉefaj ĉiutagaj ĵurnaloj delegos specialan raportiston ; la Antverpena ĵurnalo « La Métropole » delegis Sron De Roy, bone konatan de niaj amikoj. La societo « The Cosmopolitan Correspondence Club » el Milwaukee (Amerikaj Unuigitaj Ŝtatoj) kies grandnombro da membroj estas Esperantistoj, delegis Srojn Beauchemin (Montreal) kaj Jos. Jamin (Bruselo).

« La Revue de l'Esperanto » semajna aldono de la ĵurnalo « Le Cicerone » el Boulogne-sur-Mer, enhavas detale ĉiujn sciigojn pri la estonta Kongreso. La laboro de niaj tieaj samideanoj estas multe pli grava ol oni ĝenerale opinias ; tial ni rekomendas al niaj amikoj, tujan aliĝon kaj sendon de ĝi al la prezidanto, Sro Michaux, 26 rue Wissocq.

La voĉdona rajto ĉe la Bulonja Kongreso.

Rapide alproksimiĝas la tagoj de l'unua Kongreso Esperantista kaj unu el la plej gravaj organizaciaj demandoj kuŝas ankoraŭ en densega mallumo, eĉ ĝi starigos la kongresanojn, se oni ne alprenos tuj certan decidon, antaŭ sensaĝa, ridindega situacio. Mi intencas priparoli la demandon : *kiuj kongresanoj povos voĉdoni ?*

Legante la projekton pri Centra Komitato de Dro Zamenhof, poste ankaŭ tiun de la S. F. P. E., mi kun mirego rimarkis ke tiuj projektoj enhavas artikolojn montrantajn kiuj kongresanoj povos voĉdoni en tiu unua kongreso. Do, nur post la alpreno de unu el la proponataj projektoj, oni konos kiuj kongresanoj havas la rajton voĉdonan : sed kiel oni voĉdonos por la projekto mem, se nur post la voĉdonado kaj alpreno de ĝi, oni konos tiujn kiuj povas voĉdoni ?! Tio estas mallogikaĵo kiun france oni nomas : « *pétition de principe* » kaj kiun mi nomus esperante : « *antaŭuzo de l' pruvoto* »; ĝi konsistas en la certigo kaj uzo, por ion pruvi, de tio kion oni devas pruvi; ĉi tie, estas la alpreno *por* voĉdoni de la rajto kiun oni ricevos nur *post* la voĉdono. Estas tute same kvazaŭ la aŭtoro de tia projekto dirus al la gekongresanoj : « Estimataj samideanoj, volu voĉdoni por mia projekto : tuj kiam vi estos voĉdonintaj por ĝi, *tiam* mi diros al vi kiuj inter vi povas voĉdoni ! »

Nu, se ĉiuj proponataj projektoj prezentus saman manieron voĉdoni, oni povus uzi tian mallogikaĵon, ĉar oni povus, vere mallogike, diri : « Ĉar ĉiuj proponataj projektoj prezentas saman manieron, ni uzu ĝin ĉar ĝi estos certe alprenata ». Sed tio tute ne estas. Ambaŭ jam cititaj projektoj proponas malsaman manieron : laŭ la projekto de Dro Zamenhof, la kongresanoj devus plenumi tri kondiĉojn (inter kiuj unu estas nefacile plenumebla) por ricevi la rajton voĉdonan : el tio sekvus ke nur *parto* de l' kongresanoj povus voĉdoni; laŭ la projekto de la S. F. P. E. (artik. 1), *ĉiuj* kongresanoj voĉdonus. Do, laŭ unu projekto, nur parto de l' kongresanoj kaj, laŭ alia, ĉiuj kongresanoj povus voĉdoni.

Kion do oni faros ? Se oni interkonsentos, ekzemple, uzi la manieron montritan en la projekto de la S. F. P. E. kaj se, per tia maniero, oni akceptos la projekton de Dro Zamenhof, tiam la malkontentuloj diros : « Laŭ la akceptita projekto, *ne ĉiuj* kongresanoj sed *nur parto* da ili povis voĉdoni ; la rezultato de l' voĉdonado ne estas rajta kaj ni devas ĝin rekomenci laŭ la ĵus akceptita maniero de DroZamenhof ». Se, per tiu nova voĉdonado, oni tiam akceptos la projekton de la S. F. P. E., ree la malkontentuloj diros : « Laŭ la projekto nun akceptata, *ne parto* de l' kongresanoj sed *ili ĉiuj* povas voĉdoni : do, la rezultato de tiu dua voĉdonado ne estas rajta kaj ni triafoje voĉdonu.... » k. t. p., k. t. p.

Sed mi parolu serioze. La ĝusta kaj vera flanko de la demando kuŝas ĉi tie : la maniero voĉdoni en nia unua kongreso tute ne devas sin trovi en projekto pri Centra Komitato aŭ pri kio ajn alia, akceptota voĉdone de l' kongreso. Jen estas du nepre malsamaj demandoj, kiujn oni devas solvi per malsamaj rimedoj : la solvo de l'unua demando donos la eblon al la kongreso solvi la duan; se oni intermiksas ilin, oni ekturniĝas en erarigan senfinan rondon. Kial do organizacian regulon de l' kongreso oni enmiksas en projekton pri Centra Komitato ? Stranga mistero. Tio evidente pruvas ke niaj lertaj Esperantistaj estroj pli bone direktas la propagandon ol ili ellaboras leĝajn projektojn : ili vere proponas al la

kongresanoj tre arte kunmetitajn kaj eĉ tre malsimplajn projektojn sed la rimedon por ilin akceptigi ili metas en tute netaŭgan kaj nealireblan lokon. Dum la fama simio de Lafontaine nur forgesis ekbruligi sian magian lanternon, tion certe ili ne forgesis sed, ho ve! la lumigilon ili lokis sub la aparaton!

Ĉar la solvo de la demando pri la voĉdona rajto ne povas evidente dependi de la unua kongreso mem, tial ĝi necese dependas aŭ unuparte de tiuj, kiuj posedas ian aŭtoritaton en nia afero (nune nur D^ro^ Zamenhof) aŭ aliparte de la organizantoj de la kongreso. Laŭ mia opinio, ambaŭ flankoj, tio estas D^ro^ Zamenhof kaj la organizantoj de l' kongreso, devus interkonsenti pri la voĉdona maniero uzota en nia unua kongreso kaj la kongreso devos sendiskute akcepti tiun manieron, ĉar ĝi posedos nenian eblon por ĝin *rajte* aliformigi.

Al ili mi nun proponas la jenan manieron solvi tiun demandon:

« Ĉiu aro da samlandanoj povos komisii plejmulte 20 inter siaj anoj por voĉdoni.

Tamen la landoj, kiuj kalkulas pli ol 20 grupojn esperantistajn, povos komisii tiom da anoj kiom da grupoj ili kalkulas. »

Per nemultaj vortoj mi pravigu tiun proponon: tiamaniere, preskaŭ ĉiuj fremdaj kongresanoj povus voĉdoni (ĉar multe da landoj ne kalkulos 20 kongresanojn) kaj tio estus rajta ĉar ili ĉiuj certe estos tre fervoraj Esperantistoj; aliparte, la francaj Esperantistoj ricevus ĉirkaŭe 70 voĉojn kaj, rilate al la aliaj landoj, tia kvanto da voĉoj certe riprezentus sufiĉe tiun ageman nacion.

Per tia maniero, ĉiuj voĉdonantoj estus seriozaj fervoraj Esperantistoj: tion ankaŭ celas D^ro^ Zamenhof per siaj 3 proponitaj kondiĉoj. Oni ne povus riproĉi poste ke la decidoj de l' kongreso estus ne internaciaj decidoj sed francaj decidoj, kion oni certe farus se al ĉiu kongresano oni donus unu voĉon. Cetere, se oni uzus ĉi tiun lastan manieron, certe multaj fremdaj kongresanoj rifuzus voĉdoni.

Pri la demando ĉu la voĉdonoj, faritaj laŭ mia propono, kunligus la tutan Esperantistaron aŭ ĉu plua voĉdonado de l' forestantoj estus necesa, ankaŭ devus decidi D^ro^ Zamenhof kaj la organizantoj de l' kongreso. Ŝajnas al mi ke tio ne estus necesa se oni uzus voĉdonan metodon, laŭ kiu nur niaj plej fervoraj Esperantistoj povus voĉdoni.

Evidente, en la komenco de l' kongreso, ĉiu lando konigus al la sekretario de l' kongreso la nomojn de siaj voĉdonantoj, kaj tiujn voĉdonantojn D^ro^ Zamenhof kaj la organizantoj devus aprobi.

D^ro^ M. SEYNAEVE.

Tra la Mondo Esperantista.

Multaj projektoj prezentotaj en la baldaŭa Kongreso de Boulogne-sur-Mer jam aperis. Kelkaj el ili celas akcepti, por ĉiuj partoprenantoj, la rajton de voĉdono aŭ personan aŭ per delegacio. Ni opinias ke la demando, tiel difinita, prezentas danĝeron por nia afero.

Ĉiu, kiu aliĝas al la Kongreso ne havas la devon absolutan blinde submetiĝi al la decidaĵoj kiuj elvenos; grandnombro da samideanoj alestos al tiu kunveno, sed multe pli grandnombro ne povos tie ĉeesti. Leĝoj aŭ reguloj ne povas esti imponitaj, nur la decidojn oni povos akcepti kiel proponaĵojn, kiel deziraĵojn. La aliĝantoj ne havante devon, ne povas ricevi rajton, nek voĉdoni, nek proklami ion. Tiel kiel diris S^ro^ de Beaufront en la artikolo « Federo » (L'Espérantiste, majo 1905): « La Kongreso pri nenio povos ligi la forestantojn aŭ niajn Societojn trans la limoj, kiujn ili akceptos ĉu rekte, ĉu per siaj delegitoj havantaj la necesan rajtigon. »

Tial la voĉdonoj de la Kongresanoj ne havos grandan valoron, ĉar nenia delegacio estas serioze organizata kaj ni esperas ke la kunveno, saĝe, ekzamenos nur ĝeneralajn demandojn kiuj estos facile akcepteblaj de ĉiuj. Decidoj ne unuvoĉe akceptotaj estos tre danĝeraj.

A travers le monde Espérantiste.

Beaucoup de projets qui seront présentés au prochain congrès de Boulogne-sur-Mer ont déjà paru. Quelques-uns d'entre eux tendent à accepter, pour tous les participants, le droit de suffrage, ou individuel, ou par délégation. Nous estimons que la question, ainsi tranchée, présente du danger pour notre cause.

Celui qui adhère au Congrès n'a pas le devoir absolu de se soumettre aveuglément aux décisions qui interviendront; un grand nombre d'Espérantistes assisteront à cette réunion, mais un nombre beaucoup plus grand ne pourra y être. Des lois et des règles ne peuvent être imposées, tout au plus, pourra-t-on accueillir les décisions comme propositions, en guise de vœux.

Les adhérants n'ayant aucun devoir, ne peuvent recevoir le droit ni de voter, ni de proclamer quoi que ce soit. Ainsi que le disait Mr de Beaufront dans l'article « Fédération » (l'Espérantiste, mai 1905):

« Le Congrès ne peut sur aucun point engager les absents ou nos Sociétés au delà des limites qu'ils acceptent, soit directement, soit par leurs délégués munis des pouvoirs voulus. »

C'est pourquoi les votes des Congressistes n'auront pas grande valeur, car aucune délégation n'est sérieusement organisée et nous espérons que la réunion, sagement, n'examinera que des questions générales qui peuvent être acceptées facilement par tous. Les décisions qui ne seront pas prises unanimement seront fort dangereuses.

Dwars door de Esperantische wereld.

Veel ontwerpen die op het aanstaande kongres van Boulogne-ter-Zee zullen voorgesteld worden, zijn reeds verschenen. Eenige onder hen schijnen voor alle deelnemers het stemrecht te willen aannemen, elk in 't bijzonder, of bij afvaardiging. Wij achten dat de kwestie, alzoo geschikt, gevaar voor onze zaak oplevert.

Deze die zich bij het kongres aansluit heeft den uitsluitelijken plicht niet zich blindelings aan de besluiten die zullen genomen worden, te onderwerpen; een groot getal Esperantisten zal deze vergadering bijwonen, maar een nog grooter getal zal er niet kunnen zijn. Wetten en regels mogen er niet opgelegd worden; ten hoogste zal men de besluiten als voorstellen, bij wijze van wenschen, mogen aannemen.

De aanhangers, geenen plicht hebbende, kunnen noch het recht ontvangen van te stemmen, noch iets, wat het ook zij, verkondigen. Zooals Mr de Beaufront het zegde in het artikel « Fédération » (l'Espérantiste, Mei 1905):

« Het Kongres mag onder geene opzichten de afwezigen of onze maatschappijen overhalen tot over de palen welke zij aannemen, 't zij rechtstreeks, 't zij door hunne afgevaardigden voorzien van de noodige machtiging. »

't Is daarom dat de stemmen der Kongresleden geene groote waarde zullen hebben, want geene enkele afvaardiging is ernstiglijk ingericht en wij hopen dat de vergadering, wijselijk, niets dan algemeene kwestiën, die gemakkelijk door iedereen kunnen aangenomen worden, zal onderzoeken. De besluiten die niet éénparig zullen genomen worden, zullen gevaarlijk wezen.

Sinjoro L. de Beaufront eldonis du broŝurojn kiuj alkondukas novajn bonajn argumentojn por akcepto de Esperanto. « Structure du Dictionnaire Esperanto », Strukturo de l' vortaro Esperanta estas respondo al ĉiuj, kiuj ĉiam postulas la kialan motivon de l'aferoj ; ĝi estos tre bona aldono al la vortaroj eldonitaj en ĉiuj lingvoj.

La alia broŝuro : « Ĉu la lingvo internacia povas esti la latina ? » estas aparta presaĵo de la artikoloj kiujn Sro de Beaufront skribis por « L'Espérantiste. » Kiel la alia, ĝi enhavas tre detalajn argumentojn kiujn uzos, profiteme, la propagandantoj. Tiuj broŝuroj, ambaŭ, havas tekstojn Francan kaj Esperantan.

Sro Th. Cart publikigas amuzantan kaj tre lertan sceneton, kiun li ofte prezentis dum parolado. « Une heure d'Esperanto » estas presita nur en Franca lingvo sed oni povus facile ĝin reprodukti en ia lingvo : Sro Dupont, skeptikulo, estas organizanta feston kaj ricevas viziton de sia amiko Durand kiu estas Esperantisto kaj pruvas baldaŭ neceson de artefarita lingvo. En la dua parto de la sceneto, alvenas fremdulino kiu sinprezentas por la festo, sed Sro Dupont ne povas ŝin kompremi. Fine, ĉar ŝi parolas Esperante, Sro Durand tradukas tion, kion la fremdulino intencas deklami kaj Sro Dupont, tute konvinkita, tiel ricevis dum kelkaj minutoj, tre bonan lecionon de Esperanto. Tiun broŝuron oni vendas je la profito de la Blinduloj ; ni rekomendas ĝin al la parolantoj, la sceneto ĉiam ricevis grandan sukceson en Francujo. La bela poezio « En sonĝo » traduko de Do Zamenhof, kiun deklamas la fremdulino en la sceneto de Sro Th. Cart, estis muzikigita de Sro L. Rigoir, sekretario de la grupo de l'kantono de Charenton. Ĝi estas aĉetebla je la profito de la blinduloj, vidu prezon kaj adreson en nia rubriko : Esperantaj verkoj.

Nia bona propagandanto en Ĥilio, Sro Luis Enrique Sepulveda Cuadra, eldonis Hispanan broŝureton sub titolo : « Progresos del Idioma internacional » (Progresoj de la idiomo internacia) kiu montras la progresadojn kaj la nunan staton de Esperanto en ĉiuj landoj. Tiu broŝuro multe helpos la propagandon en Ĥilio kaj en landoj kie oni parolas Hispane.

***

La Esperantista Ekspozicio organizita en Alĝer'o sukcesis kaj la gazetoj de la regiono alportas al ni la eĥon de la akcepto, kiun ĝi ricevis en la komercaj centroj de la urbo.

La urbo Alĝer ricevas multajn vizitantojn kiuj ne parolas la Francan lingvon ; ilin nur gvidas en la urbo

---

Mr L. de Beaufront vient d'éditer deux brochures qui introduisent de bons arguments nouveaux pour l'acceptation de l'Esperanto.

« Structure du dictionnaire Esperanto » est une réponse à tous ceux qui réclament le pourquoi des choses ; elle sera un très bon supplément aux dictionnaires édités dans toutes les langues. L'autre brochure « La langue internationale peut-elle être le latin ? » est un tiré à part des articles que Mr de Beaufront a écrits pour L'Espérantiste. Comme l'autre elle contient des arguments très détaillés qu'emploieront avec profit les propagateurs. Ces deux brochures ont des textes français et Esperanto.

Mr Th. Cart publie l'amusante saynète, fort habile, qu'il a souvent présentée en conférenciant : « Une heure d'Esperanto » n'est publiée qu'en français mais on peut aisément la reproduire en n'importe quelle langue : Mr Dupont, un sceptique, est l'organisateur d'une fête et reçoit la visite de son ami Durand, qui est Espérantiste et prouve bientôt la nécessité d'une langue artificielle. Dans la seconde partie de la saynète, arrive une étrangère qui se présente pour la fête, mais que Mr Dupont ne peut comprendre. Finalement. car elle parle Esperanto, Mr Durand traduit tout ce que l'étrangère a l'intention de déclamer et Mr Dupont, entièrement convaincu, reçoit ainsi en quelques minutes, une très bonne leçon d'Esperanto. On vend cette brochure au profit des aveugles ; nous la recommandons aux conférenciers, la saynète a toujours obtenu un grand succès en France. La belle poésie « En sonĝo » traduction du Dr Zamenhof, que récite l'étrangère dans la saynette de Mr Th. Cart, à été mise en musique par Mr L. Rigoir, secrétaire du groupe du canton de Charenton. Elle est aussi vendue au profit des aveugles, voyez prix et adresse sous notre rubrique : Esperantaj verkoj. Notre bon propagateur au Chili, Mr Luis Enrique Sepulveda Cuadra, a édité une brochure espagnole qui montre les progrès et l'état actuel de l'Esperanto dans tous les pays. Cette brochure sera d'un grand secours pour la propagande au Chili et dans les pays où l'on parle espagnol.

***

L'exposition Espérantiste organisée à Alger a réussi et les journaux de la région nous apportent l'écho de l'accueil qu'elle a reçu dans les centres commerciaux de la ville.

Alger reçoit beaucoup de visiteurs qui ne parlent pas le français ; ils ne sont guidés en ville que par les guides d'agence

Mr L. de Beaufront komt twee boekjes uit te geven die nieuwe goede bewijzen bijbrengen voor de aanneming van het Esperanto.

« Vorm van het Esperanto-woordenboek » is een antwoord aan al dezen die den waarom der dingen vragen ; het zal een zeer goed bijvoegsel zijn aan de woordenboeken, uitgegeven in alle talen. Het ander vlugschrift : « Mag de wederlandsche taal het latijn zijn ? » is een afzonderlijke druk van de artikelen welke Mr de Beaufront geschreven heeft voor « l'Espérantiste ». Gelijk het andere, bevat het zeer wijdvoerige bewijzen welke de verspreiders met voordeel zullen aanwenden. Deze twee boekjes hebben teksten in het Fransch en het Esperanto.

Mr Th. Cart geeft het vermakelijk tooneeltje uit, dat hij dikwijls voorgesteld heeft in zijne voordrachten : « Een uur Esperanto » is slechts in 't Fransch uitgegeven, maar men kan het gemakkelijk in gelijk welke taal overzetten : Mr Dupont, een twijfelaar, is de inrichter van een feest en ontvangt het bezoek van zijnen vriend Durand, die Esperantist is en welhaast de noodzakelijkheid eener kunstmatige taal bewijst. In het tweede deel van het tooneel, komt eene vreemdelinge, die zich voor het feest aanbiedt, doch welke Mr Dupont niet verstaat. Eindelijk, want zij spreekt Esperanto, vertaalt Mr Durand al wat de vreemdelinge zinnens is te deklameeren, en Mr Dupont, gansch overtuigd, ontvangt alzoo in eenige minuten eene zeer goede les van Esperanto. Men verkoopt dit boekje ten voordeele der blinden ; wij bevelen het aan de voordrachtgevers: het zangspelletje heeft altijd grooten bijval behaald in Frankrijk. Het schoon dichtstukje « En Sonĝo », vertaling van Dr Zamenhof, dat de vreemdelinge opzegt in het stukje van Mr Th. Cart, is op muziek gezet door Mr L. Rigoir, schrijver van de groep van het kanton Charenton. Het wordt ook verkocht ten voordeele der blinden ; zie prijs en t'huiswijs onder onze rubriek : Esperantaj verkoj. Onze goede propagandist in Chili, Mr Luis Enrique Sepulveda Cuadra, heeft een Spaansch boekdeeltje uitgegeven, dat de vorderingen en den tegenwoordigen staat van het Esperanto in alle landen aanwijst. Dit boekje zal van groot nut zijn voor de verspreiding in Chili en in de landen waar men Spaansch spreekt.

***

De Esperantische tentoonstelling, ingericht te Algiers, is gelukt en de dagbladen van de streek brengen ons den weerklank van het onthaal dat zij in de handelsmiddens der stad genoten heeft.

Algiers ontvangt veel bezoekers die geen Fransch spreken ; zij worden slechts in de stad geleid door de geleiders der agencies, en

la gvidistoj de agencoj kaj la loka komerco estas tute neŝatita pro nekompreno de parolado. La fruktodona propagando de la Grupo de Alĝero kaj de la Norda Afriko permesos baldaŭ al ĉiuj Esperantistoj, ke ili vizitos detale kaj inteligente la tutan regionon.

La « Revue de l'Anjou » tre grava gazeto presita en Angers (Francujo) enhavas laŭdan raporton pri la demando de la Internacia Helpanta Lingvo kaj l'Esperanto de Sro H. Muffang, profesoro ĉe la Liceo David-d'Angers. Sro Rigoir, sekretario de la Grupo de Charenton. Skribis ankaŭ bonan artikolon en jurnalo « L'Echo du Luberon » eldonita en Cavaillon (Suda Francujo). Ni esperas ke baldaŭ ni povos ekkri la faman frazon : Atentu, la Sudo moviĝas !...

***

Presa Esperantista Societo entreprenas eldonon, per kajeroj, de Vortaro Franco-Esperanta kiu estos redaktita kunlabore de francaj kaj fremdaj Esperantistoj. Tiu vortaro estas senpacience atendita, ĉar ĝis nun, ni havas la vortareton de Sroj Cart kaj aliaj, libron tre utilan sed ne sufiĉe plenan. La sindonemaj Esperantistoj kiuj, de kelka tempo, preparadas tiun novan libron, promesas al ni gravan verkon kaj la afero estas aranĝita por rapida disdono de la intersekvaj kajeroj; tial ni varme rekomendas tiun vortaron kvankam ni opinias ke ĝia prezo, dekkvin frankoj, estas iom tro alta.

En ĝia novembra numero, la ĵurnalo « L'Espérantiste » enhavis provon de la vortaro de Sro L. de Beaufront ; malsano subpremas la simpatian aŭtoron, sed ni esperas kaj deziras ke baldaŭ bona farto permesos al li plenumi la komencitan verkon. La rapida disvastiĝo de Esperanto necesigas kaj praviĝas tujan aperon de vortaro, tial la ĵurnaloj « L'Espérantiste » kaj « Lingvo Internacia » gvidados la eldonon de la unua plena vortaro Franco-Esperanta.

***

La Societo « Espero » el Peterburgo publikigas, « Ruslanda Esperantisto » longan raporton sub formo de ĵurnalo. La membroj de la societo « Espero » ricevas ĝin senpage kaj eble tiu oficiala organo de Societo fariĝos regula gazeto. Oni povas ricevi tiun numeron sin turnante al sekretario de la societo en Peterburgo, Bol. Podjaĉeskaja, 24. (Prezo : 30 kopekoj). Oni ne devas konfuzi tiun raporton kun la regula

et le commerce local est totalement négligé par suite de la difficulté de se faire comprendre. La propagande fructueuse du groupe d'Alger et du Nord de l'Afrique, permettra bientôt à tous les Espérantistes de visiter toute la région en détail et d'une façon intelligente.

La « Revue de l'Anjou » une publication très importante publié à Angers (France) contient un rapport élogieux sur la question de la Langue Auxiliaire Internationale et l'Esperanto, dû à Mr H. Muffang, professeur au Lycée David-d'Angers. Mr Rigoir, secrétaire du groupe de Charenton a écrit aussi un excellent article dans le journal « L'Echo du Luberon » édité à Cavaillon (France méridionale). Nous espérons que bientôt nous pourons faire entendre le fameux cri : Attention, le midi bouge !...

***

Presa Esperantista Societo entreprend l'édition, par fascicules, d'un dictionnaire Français-Esperanto qui sera rédigé, en collaboration, par des Espérantistes français et étrangers. Ce dictionnaire est impatiemment attendu, car jusqu'à présent nous avons le vocabulaire de Mrs Cart et consorts, livre fort utile mais insuffisamment complet. Les Espérantistes dévoués qui, depuis quelque temps, préparent ce nouveau livre, nous promettent un ouvrage important et la chose est combinée pour une distribution rapide des fascicules successifs ; c'est pourquoi nous recommandons chaleureusement ce dictionnaire, quoique nous estimions que son prix, 15 francs, est un peu trop élevé.

Dans son numéro de novembre, le journal l'Espérantiste produisait un spécimen du dictionnaire de M. de Beaufront ; la maladie accable le sympathique écrivain, mais nous espérons et souhaitons que bientôt son état de santé lui permettra de terminer le travail commencé. L'extension rapide de l'Esperanto nécessite et justifie l'apparition immédiate d'un dictionnaire ; c'est le motif pour lequel les journaux « L'Espérantiste » et « Lingvo Internacia » dirigeront l'édition du premier dictionnaire complet Français-Esperanto.

***

La société « Espero » de St Petersbourg publie « L'Espérantiste russe », long rapport sous forme de journal. Les membres de la société « Espero » le reçoivent gratuitement et probablement cet organe officiel de société deviendra un journal régulier. On peut recevoir ce numéro en s'adressant au secrétaire de la société à St Petersbourg (adresse ci-dessus). Prix : 30 Kopeks. On ne doit pas confondre ce rapport avec le

de plaatselijke handel is gansch verwaarloosd uit oorzaak van de moeilijkheid om zich te doen verstaan. De vruchtbare propaganda van de groep van Algiers en van het Noorden van Afrika, zal welhaast aan alle Esperantisten toelaten geheel de streek in hare bijzonderheden en op eene verstandige manier te bezoeken.

De « Revue de l'Anjou », eene zeer belangrijke uitgave, uitgegeven te Angers (Frankrijk) behelst een lofsprekend verslag over de kwestie der wederlandsche hulptaal en het Esperanto, verschuldigd aan Mr H. Muffang, leeraar aan het lyceum David, van Angers. Mr Rigoir, schrijver van de groep van Charenton, heeft ook een uitmuntend artikel geschreven in het dagblad : L'Echo du Luberon », uitgegeven te Cavaillon (Zuid-Frankrijk). Wij hopen dat wij welhaast den beroemden kreet : Opgepast, het Zuiden roert !... zullen mogen laten hooren.

***

Presa Esperantista Societo *onderneemt de uitgave, in afleveringen, van een Fransch-Esperanto woordenboek dat zal opgemaakt worden door de samenwerking van Fransche en vreemde Esperantisten. Dat woordenboek wordt ongeduldig verwacht, want tot heden hebben wij de woordenlijst van de heeren Cart en dergelijken dat een zeer nuttig doch onvolledig boek is. De toegenegen Esperantisten die, sedert eenigen tijd, dat nieuw boek voorbereiden, beloven ons een belangrijk werk en de zaak is geschikt voor het vlug uitdeelen der opeenvolgende afleveringen ; daarom bevelen wij dat woordenboek warm aan, hoewel wij denken dat zijn prijs, 15 frank, een weinig te hoog is.*

In zijn November-nummer, gaf het blad « L'Espérantiste » *eene proef van het woordenboek van M. de Beaufront ; de ziekte overvalt den verkleefden schrijver, doch wij hopen en wenschen dat zijn gezondheidstoestand hem zal toelaten het begonnen werk te eindigen. De rasse uitbreiding van het Esperanto vereischt en verrechtvaardigt de onmiddellijke verschijning van een woordenboek : daarom zullen de bladen* « L'Espérantiste » *en* « Lingvo Internacia » *de uitgaven leiden van het eerste volledig Fransch-Esperanto woordenboek.*

***

De Maatschappij « Espero » van St Petersburg laat verschijnen « De Russische Esperantist » een lang verslag onder vorm van dagblad. De leden der maatschappij « Espero » ontvangen het kosteloos, en waarschijnlijk zal dit officieel maatschappijblad een regelmatig dagblad worden. Men kan dit nummer verkrijgen met zich te wenden tot den schrijver der maatschappij te St Petersburg, (t'huiswijs hierboven). Prijs : 30 kopeks. Men mag dit ver-

ĵurnalo « Esperanto » eldonita de D^ro Ostrovski en Jalta, pri kiu ni parolis en nia antaŭa numero.
Kial ĉiuj novaj ĵurnaloj elektas titolon kiu estas tiel ĝenerala ? Baldaŭ ni devos numerigi ilin !

Jos. JAMIN.

journal régulier « Esperanto » édité par le Dr Ostrovski de Jalta, au sujet duquel nous avons parlé dans notre précédent numéro.

Pourquoi ces nouveaux journaux choisissent-ils un titre qui est si général ? Bientôt nous devrons les numéroter !

Jos. JAMIN.

slag niet verwarren met het regelmatig blad « Esperanto » uitgegeven door Dr Ostrovski van Jalta, waarover wij in ons voorgaande nummer gesproken hebben.

Waarom kiezen die nieuwe bladen eene hoofding die zoo algemeen is ? Wij zullen ze welhaast moeten talmerken.

Vertaald door A.-J. WITTERYCK.

Kroniko Belga.

Loveno. — Ĉarma Esperantista festo kunvenigis, la 29^an de aprilo, niajn Lovenajn amikojn. La eleganta programo de l' koncerto, kiun ni ricevis, enhavas inter aliaj la deklamon de kelkaj Esperantaj poeziaĵoj, eltiritaj el la verko : « Paĝoj el la Flandra Literaturo » aŭ tradukitaj de l' tiel sindonema sekretario de l' grupo, S^ro E. Mathys.

Ĉi tiu, aliparte, nin sciigas ke, de l' 23^a de majo, li faras ĉiusemajnan kurson en la « Taverne de Maestricht « (Place de Brouckère, Bruxelles) kaj ke li rekomencos, dum ĉi tiu monato, siajn du kursojn por la Lovenaj Esperantistoj.

Antverpeno. — S^ro L. Blanjean faris, la 19^an de majo, paroladon pri Esperanto ĉe la Supera Komerca Instituto de Antverpeno. Li ricevis grandan sukceson, cetere tre meritítan. Tiuj kiuj konas kiom multe oni estimas la Komercan Instituton ĉe la belga sciencularo, certe ŝatos tiun paroladon kiel grandan sukceson, pro kiu ni povas tre ĝoji kaj kiu tre honoras la fervorajn Esperantistojn, kiuj tiel lerte direktas nian movadon en Antverpeno.

Gvidlibro de Antverpeno « *Anvers en poche* », baldaŭ elironta, enhavos multajn sciigojn pri Esperanto. Ni ankaŭ aldonu ke granda paperfareja firmo: «Papeteries Anversoises, Moorrees and C^o» baldaŭ ekvendos leterpaperon kun Esperantista signo.

« *La Presse* », Antverpena ĵurnalo, publikigis antaŭ kelka tempo serion da artikoletoj senvaloraj jen favore jen malfavore de la latina lingvo.

La « *Revue de l'armée belge*, janvier et février 1905 » publikigis artikolon : « Esperanto ĉe la franca armeo », laŭ militista ĵurnalo de Stockholm : « Illustrerad Militärrevy. »

Kun plezuro ni sciiĝis ke oni aldonos Esperantan cirkuleron al la cirkuleroj pri la Kongreso de Fizioterapio kiu, kiel ni jam anoncis en la antaŭa numero, akceptis Esperanton inter la lingvoj uzeblaj ĉe la Kon-

Chronique Belge.

Louvain. — Une charmante fête Espérantiste a réuni, le 29 Avril dernier, nos amis de Louvain. L'élégant programme du Concert, que nous avons sous les yeux, comporte notamment la déclamation de plusieurs poésies Espérantistes, extraites de l'ouvrage : « Paĝoj el la Flandra Literaturo » ou traduites par le si dévoué secrétaire du groupe, Mr Mathys.

Celui-ci, d'autre part, nous informe que, depuis le 23 Mai, il donne chaque semaine un cours d'Esperanto à la « Taverne de Maestricht » (Place de Brouckère, Bruxelles) et qu'il reprendra, dans le courant de ce mois, les deux cours à l'usage des Espérantistes de Louvain.

Anvers. — Mr L. Blanjean a donné, le 19 Mai dernier, une conférence sur l'Esperanto à l'Institut Supérieur de Commerce d'Anvers. Il a remporté un succès très vif, bien mérité d'ailleurs. Pour qui connaît l'autorité dont jouit l'Institut de Commerce dans le monde intellectuel belge, cette conférence apparaîtra certainement comme un progrès sérieux dont nous pouvons nous réjouir beaucoup et qui est tout à l'honneur des dévoués Espérantistes, qui conduisent si brillamment notre mouvement à Anvers.

Un guide de la ville d'Anvers : « *Anvers en poche* », qui paraîtra bientôt, donnera de nombreux renseignements sur l'Esperanto. Ajoutons encore qu'une grande firme de papeterie d'Anvers «Papeteries Anversoises, Moorrees and C^o» va lancer sous peu un papier à lettre avec insigne Espérantiste.

Dans « *La Presse* », journal Anversois, a paru il y a quelque temps une série d'articulets tantôt pour tantôt contre le latin.

La « *Revue de l'Armée Belge* — Janvier et février 1905 » a publié un article : « L'Esperanto dans l'armée française » d'après un journal militaire de Stockholm : « Illustrerad Militärrevy ».

Nous apprenons avec plaisir qu'une circulaire en Esperanto sera jointe aux circulaires du Congrès de Physiothérapie qui, comme nous l'annoncions le mois dernier, a admis l'Esperanto au nombre des langues dont il sera permis de faire usage au

Belgische kroniek.

Leuven. — *Een aangenaam Esperantisch feest heeft op 29^n April laatstleden onze vrienden van Leuven vereenigd. Het keurig programma van het muziekfeest dat wij hier voor oogen hebben, bevat namelijk het uitgalmen van verscheidene Eeperantische dichtstukjes, getrokken uit het werk « Paĝoj el la Flandra Literaturo » of vertaald door den zoo verkleefden schrijver van de groep, M. Mathys.*

Deze, van zijnen kant, bericht ons dat hij, sedert den 23^n Mei, alle weken een Esperantischen leergang geeft in het « Maastrichts Bierhuis » (De Brouckereplaats, Brussel) en dat hij, in den loop dezer maand, de twee leergangen ten dienste der Esperantisten van Leuven zal hernemen.

Antwerpen. — *M. L. Blanjean heeft, op 19^n Mei laatstleden, eene voordracht over het Esperanto gegeven in het Hooger Handels-gesticht van Antwerpen. Zij heeft een zeer levendigen biival behaald, die overigens wel verdiend was. Voor wie het gezag kent, welk het Handels-gesticht in de Belgische geletterde wereld geniet, zal deze voordracht zekerlijk als een ernstige vooruitgang toeschijnen, waarover wij ons zeer mogen verheugen en die gansch ter eere strekt der verkleefde Esperantisten, die te Antwerpen onze beweging geleiden.*

Een gids der stad Antwerpen : « Anvers en poche » *die welhaast zal verschijnen, zal talrijke inlichtingen over het Esperanto geven. Voegen wij er nog bij dat eene groote Antwerpsche firma van papierhandel: « Papeteries Anversoises, Moorrees and C^o » binnen kort een soort brievenpapier met Esperantisch merk zal in omloop brengen.*

In « La Presse , *Antwerpsch dagblad, is over eenigen tijd eene reeks artikeltjes verschenen nu eens voor en dan eens tegen 't Latijn.*

De « Revue de l'Armée Belge » — *Januari en Februari 1905 » heeft een artikel gegeven over « Het Esperanto in het Fransch leger » naar een krijgskundig dagblad van Stockholm : « Illustrerad Militärrevy. »*

Wij vernemen met genoegen dat een Esperantische omzendbrief zal gevoegd worden bij de omzendbrieven van het Kongres van Physiothérapie dat, gelijk wij het verleden maand aankondigden, het Esperanto opgenomen heeft onder de talen waarvan zal mogen

greso. Tiun novan sukceson ni sendube ankoraŭ ŝuldas al nia sindonema kunbatalanto, S^ro^ D^ro^ Gunzburg, ĝenerala sekretario de tiu Kongreso.

D^ro^ M. SEYNAEVE.

Congrès. Ce nouveau succès est sans doute dû encore à notre dévoué partisan, Mr le Dr Gunzburg, secrétaire général dudit Congrès.

Dr M. SEYNAEVE.

gebruik gemaakt worden in het Kongres. Deze nieuwe bijval is ongetwijfeld nog eens te danken aan onzen verkleefden aanhanger, Mr den Dr Gunzburg, algemeenen schrijver van genoemd Kongres.

Vertaald door A.-J. WITTERYCK.

Internationopolis.

Tiu stranga titolo estas nomo de internacia urbo, kiun intencas fondi Doktoro Eykman apud holanda ĉefurbo La Haye (s' Gravenhage). La projekto, kiel ĉiuj projektoj, estas tre bela ; tiu ideala urbo fariĝos la centro de la Artoj, de la Sciencoj kaj loko de internacia frateco. Laŭ la takso de Dro Eykman, la necesa kapitalo estas bagatelo, nur kvindek milionoj da frankoj ! Eĉ la Amerika riĉulo Carnegie sciigis ke li estas preta helpi la efektivigon de la prezentita projekto.

Se la helpo de So Carnegie estus certigita, ni baldaŭ vidos ekkreski tiun originalan urbon, ĉar ĉio, kio mankas al diversaj projektoj tre bone konataj de ni, estus rapide rikoltita : la nervo de ĉiuj entreprenoj, la ĉefa ilo, unuvorte la mono alfluos sufiĉege al la kaso.

Tiu bela projekto ne estas nova ; mi legis ie ke, dum pratempa epoko, kuraĝaj homoj starigis vastan konstruaĵon, kiun ili nomis : Babelturo. Ili forgesis nur unu elementon tre necesan por la ĉiutaga vivo, ili forgesis elekti komunan lingvon kaj la projekto fariĝis tio, kion vi tre bone scias.

Mi opinias ke Sroj Eykman kaj Carnegie prezentas al ni neplenan projekton, ili forgesas ankaŭ vivigi ilian urbon. Eble ili ambaŭ nescias ke lingvo, jam sufiĉe disvastigita, plenumas ĉiujn kondiĉojn de certa sukceso. Esperanto povas fariĝi la plej efika rimedo por utile efektivigi la revon de tiuj novamuloj.

Ĉu la helpon de kelkaj riĉuloj, ekzemple So Carnegie kiu jam multe helpis artojn kaj sciencojn, ni ne alvokos ?

Ĉu la Kongreso de la Esperantistoj ne povas decidi ke speciala peto estos sendata al la Amerika riĉulo Carnegie, por ke li subtenu nian aferon ? De kelka tempo mi jam sendis al li leteron kaj Esperantajn dokumentojn ; nenian respondon mi ricevis. Eble la Kongreso estos pli feliĉa ol mi ! Tiun deziron, ĝi povas tre utile prezenti ; mi tion proponas precize kaj esperas ke kelkaj samideanoj opinias same.

Jos. JAMIN.

Internationopolis.

Ce titre étrange est le nom d'une ville internationale qu'a l'intention de fonder le Docteur Eykman près du chef-lieu hollandais La Haye.

Le projet, comme tous les projets, est fort beau ; cette ville idéale deviendra le centre des Arts et des Sciences et un lieu de fraternité internationale. Selon l'évaluation du Dr Eykman, le capital nécessaire est une bagatelle, pas plus de 50 millions de francs ! De plus, le richissime américain Carnegie déclare qu'il est prêt à contribuer à la réalisation du projet présenté.

Si l'aide de Mr Carnegie est assurée, nous verrons bientôt s'élever cette ville originale, car tout ce qui manque à divers projets fort bien connus de nous, sera rapidement réuni : le nerf de toutes les entreprises, le moyen suprême, l'argent en un mot affluera abondamment à la caisse.

Ce beau projet n'est pas nouveau ; j'ai lu quelque part qu'à l'époque préhistorique, des hommes courageux élevèrent un vaste édifice qu'ils nommèrent : Tour de Babel. Ils n'oublièrent qu'un élément, fort nécessaire à la vie journalière, ils oublièrent de choisir un langage commun et le projet devint ce que vous savez.

J'estime que Mrs Eykman et Carnegie nous présentent un projet incomplet, ils ont oublié de donner la vie à leur ville. Peut-être l'un et l'autre ignorent-ils qu'une langue, déjà suffisamment répandue, remplit toutes les conditions d'un succès certain. L'Esperanto peut devenir le moyen le plus efficace pour réaliser utilement le rêve de ces novateurs.

Ne ferons-nous pas appel à l'aide de quelques richards, par exemple de Mr Carnegie, qui déjà a beaucoup aidé les arts et sciences ?

Le Congrès des Espérantistes ne pourra-t-il décider qu'une demande spéciale sera adressée au richissime américain Carnegie, afin qu'il soutienne notre cause ? Depuis quelque temps déjà, je lui ai envoyé des documents Espérantistes accompagnés d'une lettre, je n'ai reçu aucune réponse. Peut-être le Congrès sera-t-il plus heureux que moi. Ce vœu, il peut très utilement le présenter ; je le proposerai formellement et j'espère que quelques amis penseront comme moi.

Jos. JAMIN.

Internationopolis.

Deze zonderlinge titel is de naam van eene wederlandsche stad, welke de Dokter Eykman zinnens is te stichten bij de Hollandsche hoofdstad Den Haag.

Het ontwerp, gelijk alle ontwerpen, is zeer schoon, deze ideale stad zal worden : het middenpunt der kunsten en wetenschappen en eene plaats van wederlandsche broederlijkheid. Volgens de rekening van Dr Eykman is het noodig kapitaal maar eene kleinigheid, niet meer dan 50 millioen franken ! Daarbij, de schatrijke Amerikaan Carnegie verklaart dat hij bereid is mede te helpen aan de verwezentlijking van het voorgesteld ontwerp.

Indien de hulp van Mr Carnegie verzekerd is, zullen wij welhaast deze eigenaardige stad zien oprijzen, want al hetgeen ontbreekt aan verschillige ontwerpen, die wij wel kennen, zal spoedig bijeengebracht zijn : de krachtzenuw van alle ondernemingen, het uiterste middel, het geld, in één woord, zal overvloediglijk in de kas vloeien.

Dit schoon ontwerp is niet nieuw ; ik heb ergens gelezen dat, in het voorhistorisch tijdvak, moedige mannen een groot gebouw oprichtten, dat zij noemden : Toren van Babel. Zij vergaten maar één grondbeginsel, zeer noodzakelijk in het dagelijksche leven, zij vergaten eene gemeene taal te kiezen en het ontwerp werd hetgeen gij weet.

Ik acht dat de Heeren Eykman en Carnegie ons een onvolledig ontwerp vaststellen, zij hebben vergeten het leven aan hunne stad te geven. Misschien weet de eene en de andere niet dat eene taal, reeds genoegzaam verspreid, al de voorwaarden van een zekeren uitslag vervult. Het Esperanto kan het heilzaamste middel worden om den droom van deze vernieuwers nuttiglijk te verwezentlijken.

Zullen wij geenen oproep doen tot de hulp van eenige rijkaards, bijvoorbeeld van Mr Carnegie, die reeds de kunsten en wetenschappen veel geholpen heeft ?

Zou het Kongres der Esperantisten niet kunnen besluiten dat eene bijzondere aanvraag zou gestuurd worden tot den aartsrijken Amerikaan Carnegie, opdat hij onze zaak ondersteune ? Sedert eenigen tijd reeds heb ik hem Esperantische stukken opgezonden, vergezeld van eenen brief ; ik heb geen enkel antwoord ontvangen. Misschien zal het Kongres gelukkiger zijn dan ik. Het kan dezen wensch zeer nuttiglijk aanbieden ; ik zal hem uitdrukkelijk voorstellen en ik hoop dat eenige vrienden zullen doen gelijk ik.

Vertaald door A.-J. WITTERYCK.

Avizo.

La Belga poŝta administracio supertaksas, po tridek centimoj, la poŝtkartojn kiuj havas ian korespondaĵon sur la adresa flanko.

Ni do petas niajn korespondantojn : 1e ke ili gluu la poŝtmarkojn nur sur la adresan flankon de la poŝtkartoj ; 2e ke ili nenion skribu, krom adresoj, sur tiu adresa flanko. Ĉiam, ni senkompate, rifuzos ĉiujn taksitajn poŝtkartojn.

Protektantaj abonantoj.

DEKUNUA NOMARO.

Alfred Richard-Putsage, Inĝeniero en Houdeng-Aimeries (Belgujo).
Louis Simonon, en Lieĝo (Belgujo).
Esperantista grupo, Boulogne-sur-Mer (Francujo).

Esperantaj Verkoj.

Lernolibroj, Literaturo, Propagandiloj, k. t. p.

Notu bone. — La montritaj ciferoj estas la kosto ĉe la vendistoj. Oni devas aldoni la sendpagon kiam oni deziras ricevi la librojn poŝte.
Ĉiam peto de sciigoj aŭ informoj estu sendota kun poŝtmarko por respondo.
Kun ĉia mendo oni devas aldoni pagon de la libroj menditaj.

KOLEKTO ESPERANTISTA APROBITA DE Dro ZAMENHOF.

Ĉe Hachette et Cie, 79, Bd St Germain, Paris.

Rakontoj pri feinoj de Charles Perrault, tradukitaj de Sino Sarpy . . . . Fr. 1.00

La Kolorigisto-aerveturanto, de Dro V. Godineau, traduko de la grupo Esperantista de Monako Fr. 0.30

Structure du Dictionnaire Esperanto. — Strukturo de l' Vortaro Esperanta de Sro L. de Beaufront. Prezo . . . . Fr. 0.30

DIVERSAĴOJ.

Ĉe Presa Esp. G., 33, rue Lacépède, Paris.

La langue internationale peut-elle être le latin ? — Ĉu la lingvo internacia povas esti la latina ? de Sro L. de Beaufront. — Prezo . . . . Fr. 0.60

Une heure d'Esperanto, brochure en français par Th. Cart, vendue au profit des aveugles . . Fr. 0.50

Ĉe Imprenta Cervantes, Bandera 50, Santiago de Chile.

Progresos del Idioma Internacional por Luis Enrique Sepulveda Cuadra (Hispana lingvo) . . Sen prezo.

Ĉe Sro L. Rigoir, rue des Ormes, 20, Charenton (France).

En Sonĝo. Melodio, poezio de H. Heine, traduko de Dro Zamenhof, muziko de L. Rigoir, aĉetebla je la profito de la blinduloj. — Prezo afrankite . . . . Fr. 0.55

Ĉe Esperantista grupo, 28, rue Serpente, Paris.
Association française pour l'avancement des Sciences. Congrès de Grenoble 1904.

La Langue Internationale auxiliaire . . . . Fr. 0.50

Ĉe Institut Géographique de Bruxelles, 23A, avenue de Longchamps, à Uccle-lez-Bruxelles.

L'Esperanto, Langue internationale auxiliaire par Edgar Sacré. (Kun du geografaj kartoj) . . Fr. 1.25

Ĉe A. Malaine, 25, rue de l'Ecole-de-Médecine, Paris.

La tekniko de la Termala Kuracado ĉe **Aix-les-Bains** de Dro Jean Dardel. Libro de la Esperanta Medicina-Biblioteko . . . . Fr. 0.60

AVIZO. — Tiun ĉi rubrikon ni daŭrigos laŭ apero de novaj libroj.
La Esperantistoj de ĉiuj landoj povas peti senpagan enskribon post sendo de ia presita verko. Ili povas ankoraŭ informi nin pri forgesata verko aŭ pri eraro.

Principaux Manuels en langue française.

en vente aux dépôts de la Maison HACHETTE & Cie *et chez* SPINEUX & Cie *à Bruxelles.*

Grammaire et exercices de la langue Internationale Esperanto par L. DE BEAUFRONT. — Prix 1.50 frc (port en plus.)
L'Esperanto en 10 leçons par TH. CART et M. PAGNIER. — Prix 0.75 (port en plus.)
Dictionnaire Esperanto-Français par L. DE BEAUFRONT. — Prix 1,50 (port en plus)
Vocabulaire Français-Esperanto par TH. CART, M. MERCKENS et P. BERTHELOT. Prix 2.50 (port en plus.)
Thèmes d'application par L. DE BEAUFRONT. — Prix 2.00 (port en plus),

Nederlandsche Handboeken.

Bij den schrijver te Hilversum (Holland) — **Volledig Leerboek der opkomende wereldtaal Esperanto**, door DREVES UITTERDIJCK, Trompschool, Hilversum. — Prijs : fl : 1.50 (3.25 fr.) verzendingskosten daarboven.
Bij den drukker van *La Belga Sonorilo*, Nieuwe Wandeling, 4, Brugge : **Het Esperanto in tien lessen**, aan fr. 0,50.

La « *BELGA SONORILO* » acceptera des annonces qui devront satisfaire aux conditions suivantes :
1° Etre rédigées exclusivement en Esperanto ;
2° Emaner de personnes s'engageant à correspondre en Esperanto ,
3° Les annonces doivent être prises pour une année entière.

1/16 de page annuellement fr. 8.00
1/8 » » » » 15.00

De «BELGA SONORILO» *aanveerdt aankondigingen die aan de volgende voorwaarden moeten voldoen :*
1° Opgesteld zijn uitsluitelijk in Esperanto ;
2° Gegeven zijn door personen die zich verplichten in Esperanto te schrijven ;
3° De aankondigingen moeten genomen worden voor een gansch jaar.

1/16 bladz. jaarlijks fr. 8.00
1/8 » » » 15.00